

Som yrkesfiskare har Kim Sundén och Tobias Häggblom inget intresse av att utrota en fiskart eller att tömma havet på fisk. Det gynnar ju inte dem, konstaterar de. FOTO: ALEXANDRA STARK

Personliga laxkvoten blir handelsvara bland fiskare

● Kim Sundén och Tobias Häggblom har varit yrkesfiskare i tio år. Sedan några år tillbaka regleras fångsten med en personlig kvot som avgör hur många laxar de får dra upp.

Laxfisket i Östersjön har reglerats sedan 1990-talet för att trygga laxens vandringsroutor. Det går ut över yrkesfiskare.

–Det är inte bara fisketillstånd som kontrolleras längre utan också fångstmängd, fiskeredskap och tidpunkt, säger Kim Sundén.

–Bryter man mot reglerna kan böterna bli skyhöga.

SEDAN 2016 har laxfisket för yrkesutövande fiskare ransonerats med en personlig kvot. Kvoten bestämmer hur många laxar var och en får dra upp under en laxsäsong, som sträcker sig från maj till veckan efter midsommar.

Internationella havsforskningsrådet (ICES) gör rekommendationer om kvoter i Östersjön och Nordatlanten.

–Den som fångar fredade eller hotade fiskar måste betala böter. Dess-

Fiskemöjligheterna i Östersjön 2023

Östersjöns fiskbestånd:	EU TAC 2023 och förändring
Strömming i Bottniska viken	80 047 ton (-28 %)
Strömming i centrala Östersjön	70 822 ton (+32 %)
Strömming i västra Östersjön	788 ton (0 %)
Strömming i Riga bukten	45 643 ton (-4 %)
Vassbuk	224 114 ton (-11 %)
Lax i centrala Östersjön/Bottniska viken	63 811 laxar (0 %)
Lax i Finska viken	9 455 laxar (0 %)
Torsk i östra Östersjön	595 ton (0 %)
Torsk i västra Östersjön	489 ton (0 %)
Rödspätta	11 313 ton (+25 %)

Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske enas om fiskekvoterna i Östersjön. FOTO: SKÄRMDUMP/STATSRÅDET

utom måste man betala en summa som motsvarar fiskens värde. Värdet på en Östersjöfax är 3470 euro, säger Sundén.

I Finland övervakas laxfisket av NTM-centralen och sjöbevakningen.

–Systemet är uppbyggt enligt tidigare 3 års fångsthistorik. Om man hade en dålig laxsäsong åren innan den personliga kvoten togs i bruk sitter man inte på många kvoter, säger Sundén.

Därför har nya fiskare inga som helst förutsättningar, konstaterar Häggblom.

–För en fiskare utgör laxen en stor inkomstkälla, och på en liten kvot gör ingen en årslön. Därför har laxkvoterna blivit en handelsvara fiskare emellan.

NYLIGEN PRESENTERADE ICES sina vetenskapliga råd för fångst av fisk och skaldjur i Östersjön. Där presenteras bland annat att laxbestånden i Östersjön har haft en positiv utveckling. Men det finns enskilda bestånd som fortfarande har låg status och befinner sig under biologiskt säkra gränser. Därför är rekom-

mendationen från ICES att det varken ska finnas vild eller odlad lax i fångsten.

Häggblom och Sundén menar dock att det inte är fiskarnas yrkesutövande som minskar laxbeståndet.

–Det är ju inte vi fiskare som får fisken att försvinna; det är snarare gräsälarna som äter upp den. Ibland känns det som att vi arbetar i motvind både ovanför och under vattenytan.

DEN STÖRSTA utmaningen är alltså inte regelverket, menar Sundén och Häggblom. Det är den allt för stora sälstammen.

–Jag förstår att sommarstugefolk tycker att sälarna är gulliga när de tittar upp. Men då man arbetat klockan runt och kommer till laxryssjan där en tvåhundra kilos säl ätit upp hela ens månadslön och bitit hål på ens redskap är det inte gulligt mera.

Att decimera sälstammen och förlänga jaktsäsongen av gräsäl skulle underlätta mycket enligt Sundén och Häggblom.

–Om lagstiftningen tillät säljakt bara en månad tidigare under våren skulle det underlätta vårt fiske enormt.

LAGEN REGLERAR när laxfisket får börja på försommaren. De senaste åren har fiskarna i Kvarkenregio-

nen fått lägga ut en ryssja i början av maj.

I mitten av juni får de lägga ut ryssja nummer 2 och så fortsätter regleringen under resten av säsongen.

–Laxens vandringsroutor upphör redan de första veckorna i juli och därför har regleringen slagit hårt mot yrkesfisket i Österbotten.

FINLAND är de flesta laxkvoter dessutom koncentrerade till Bottenviken.

Närmare 80 procent av kvoterna finns i Kemi, Torneå och Uleåborg och därifrån får österbottningarna inte köpa eller hyra laxkvoter.

–Folk är beredda att betala mycket för kvoter. Det är inte den ekonomiska delen som är ett problem; det finns helt enkelt inte tillräckligt många kvoter här.

Övervakningen av laxfisket riktar sig mestadels till det kommersiella fisket, men också fritidsfiske övervakas.

Häggblom berättar att en fritidsfiskare får dra upp två laxar om dygnet. Under en säsong på sextio dagar kan en fritidsfiskare alltså teoretiskt sett dra upp 120 laxar.

–Det är en månadslön få yrkesfiskare gör under en laxsäsong.

Alexandra Stark
alexandra.stark@vasabladet.fi
06-7848 200